

ZUBAIDA IBN HUMAID, EL PRESTADOR

Zubaida Ibn Humaid era un prestador que es va veure obligat a demanar un préstec. El va demanar a un verdulaire que solia instal·lar la parada vora el portal de casa seva. En total: dos dírham i quatre grans d'ordi.

Sis mesos després, Zubaida li va tornar dos dírham i tres grans d'ordi.

—Com hi ha Déu! —es va enfadar el verdulaire—. Vós, senyor, potser teniu cent mil dinars a la caixa; però jo, pobre de mi, no tinc ni cent piastres a l'escarsella. Sapiguen que a mi em costa Déu i ajut guanyar-me les garrofes i que, per a mi, la diferència entre un o dos grans d'ordi és molt important. Us refrescaré la memòria: avui fa mig any que un bastaix va portar-vos un balot i, com que el vostre comptable era absent i vós no teníeu xavalla, jo us vaig deixar dos dírham i quatre grans d'ordi, exactament. I ara va i me'n torneu tres. Per l'amor de Déu!...

—Ai, quanta llana! —va replicar Zubaida—. Així no prosperareu mai, bon home; es veu que no hi enteneu un borrall, de negocis. El préstec en qüestió va tenir lloc a l'estiu i el retorn del préstec ha tingut lloc a l'hivern. ¿Que no us n'adoneu, que, per efecte de la humitat, tres grans d'ordi a l'hivern pesen més que quatre grans a l'estiu? En aquesta transacció, no dubteu que sou vós el que hi ha sortit guanyador.

Abulàsbag Ibn Ribí em va explicar que, una vegada, es va assabentar que Zubaida per poc no havia mort els seus macips a cops d'assot. Preocupat, Abulàsbag se'n va anar a casa de Zubaida i li ho va retreure:

—Zubaida, per favor, ¿com és que et vas acarnissar tant amb els pobres nois? Els macips també mereixen respecte, se'ls ha de mantenir i educar. Són jovencells, i no és pas a cops que els has d'ensenyar si vols que aprenguin alguna cosa.

—¿Ah, no? Ves per on! —va rebotegar Zubaida, malhumorat—. El que tu no saps és que els «pobres nois»... se m'havien cruspit totes les pastilles digestives!

A fi de bé, Abulàsbag se'n va anar a trobar el cap dels macips i, ben seriós, li va dir:

—Ai, tabalots! ¿Vols dir que valia la pena arriscar la vida per un grapat de pastilles digestives? ¿Per quins set sous us les vau menjar?

I el noi es va excusar amb aquestes paraules:

—Senyor, perdoneu que no m'aixequi en presència vostra, però és que gairebé no em tinc dempeus. L'amo Zubaida no s'atipa mai, i, doncs, ¿per què ha de menester unes pastilles digestives? I nosaltres, que l'atipament només el coneixem de nom, no pensàvem que hi hagués cap mal a fer-les servir per a experimentar la digestió.

Zubaida era molt exigent amb els seus macips i els alligonava, sobretot, en el bon ús de l'aigua: com havien de filtrar-la, com havien de mantenir-la fresca i com havien d'administrar-la quan l'oferia als amics i als visitants. Per això Gazi Abu Mujàhid, un dia que havia anat a passar l'estona a ca Zubaida i li havien servit un got d'aigua ben administrada, va fer la següent observació:

—Permet que et digui que ara fóra bon moment per a ensenyar als teus servents a administrar el pa, ja que per viure, a banda de beure, cal menjar.

Com si hagués sentit ploure, Zubaida ordenà seguidament a un dels macips:

—Noi, porta'ns la taula de jaquet!

—I no estaria malament que, al costat de la de jaquet, ens duqués també la taula d'aperitius —reblà Gazi—, que jugar amb l'estómac buit no estimula el bon joc ni és bo per a la salut.

Una nit que havia begut més del compte, Zubaida va regalar una camisa a un amic. L'obsequiat, conscient de quina era la causa d'aquell rampell de generositat, tantost com la va tenir a les mans s'acomiadà de l'amfitrió i se'n va anar corrents cap a casa seva. La resta de les hores de fosca, l'amic les va passar fent de sastre: va convertir la camisa de Zubaida en una xambra.

L'endemà, Zubaida va regirar armaris i calaixos tot cercant la camisa, fins que un criat el va informar de quan i sota quines circumstàncies l'havia oferta a aquell amic. Zubaida, immediatament, va ordenar al criat que anés a buscar l'amic Tal, i quan en Tal feu acte de presència, Zubaida el va brugolar:

—Tu! ¿No et fa vergonya? ¿No saps que no és lícit acceptar cap almoina ni cap regal d'un embriac? Amb un embriac, que se't fiqui al cap, no s'hi val a fer tractes, ni de compra i venda ni de cap mena; fins un repudi, si és fruit d'una situació d'embriaguesa, no té cap validesa legal. No vull ni pensar la mala fama que em pot ocasionar haver-te regalat una camisa sota els efectes de la beguda; torna-me-la ara mateix i, amb el cap serè, te l'oferiré de bon grat i tots contents.

—Ho sento, però no te la puc tornar —va dir l'amic amb posat ferm.

—Au va, potser la gent en farà una mica massa de safareig, de tot plegat, però de tu ningú no en podrà dir res de mal. Torna'm la camisa i no se'n parli més.

—Això és exactament el que em temia que passés, i per això anit la vaig escotar i li vaig allargar les mànigues, entre altres retocs. Ara és una xambra i pertany a la meva dona. Si encara la vols...

—I és clar que la vull! Si la xambra és bona per a la teva dona, també ho serà per a la meva. Torna-me-la!

—No puc. És a la tintoreria.

—Doncs vés a buscar-la!

—No sóc pas jo qui la hi ha portada, a cal tintorer. Ja t'he dit que ara és de la meva dona, i, si tant la vols, ja t'entendràs amb ella...

El prestador, contrariat, va comprendre que havia perdut aquella partida i concloué:

—Com hi ha món! Quan el Profeta va dir: «Tot el mal s'havia aplegat en una cambra tancada amb pany i forrellat i l'embraguesa en fou la clau», tenia tota la raó.